

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
นี้ สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัจจัยองค์การของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในปัจจุบัน
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. เพื่อประเมินความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการรองรับการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
4. เพื่อศึกษากฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีทางการค้าและการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับเหมาก่อสร้างไทย
5. เพื่อนำเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรในการวิจัย คือ กลุ่มผู้รับเหมาก่อสร้างที่ประกอบการรับเหมาก่อสร้างที่ระบุความชำนาญในการรับงานมากกว่า 3 ประเภทในกลุ่มงานโครงการประเภทอาคารที่อยู่อาศัย อาคารสูง อาคารโรงงานอุตสาหกรรม งานเขื่อนและงานชลประทาน งานสะพานและงานทางยกระดับ งานทางและงานถนน และงานระบบต่างๆ มีจำนวนทั้งหมด 237 บริษัท โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ กำหนดโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 149 บริษัท

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ คือแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานั้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความจำเป็นของข้อคำถาม และความถูกต้องของภาษา เมื่อได้ปรับแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบกับตัวแทนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งสรุปได้ว่า แบบสอบถามมีคุณภาพในเรื่องความเชื่อมั่น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้คือ 1) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างจำนวน 149 ราย และผลจากการส่งแบบสอบถามมีผู้ตอบกลับมาจำนวน 76 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 51.01 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2) จากแบบสอบถามที่รวบรวมได้เมื่อนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วจึงนำมาลงรหัสเพื่อนำไปประมวลผลทางคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และสถิติอ้างอิง (Inference statistics) โดยสถิติเชิงพรรณนาได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ส่วนสถิติอ้างอิงได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) 3) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ยินดีให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้นจำนวน 24 คน ผู้วิจัยทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 11 คน เพื่อขอสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มเติม 4) วิเคราะห์เอกสารเพื่อศึกษากฎหมายระเบียบ มาตรการ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีทางการค้าธุรกิจบริการและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม และสรุปประเด็นสำคัญเพื่อนำเสนอในเชิงพรรณนา 4) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์เอกสาร และนำเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมและจัดการความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และจัดการสัมมนา (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นระหว่างนักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการ ซึ่งสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 9 คน เพื่อสรุปแนวทางที่เหมาะสมและนำเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.3 ผลการวิจัยเชิงสำรวจ สรุปได้ดังนี้

1.3.1 สภาพและปัจจัยองค์การของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในปัจจุบัน

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพองค์การของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย

1.1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.3 มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.3 มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.5 และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.6

1.2) ข้อมูลองค์การของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เปิดดำเนินกิจการในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2531-2540 คิดเป็นร้อยละ 25.0 มีลักษณะการดำเนินกิจการเป็นผู้รับเหมาหลัก คิดเป็นร้อยละ 90.5 มีรูปแบบของกิจการในปัจจุบันเป็นบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 52.6 มีเงินทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 67.1 มีลักษณะการเป็นเจ้าของกิจการ ที่กลุ่มผู้ถือหุ้นเป็นคนไทยทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 56.6 มีประเภทของผลงานที่ผ่านมาเป็นโครงการงานถนนและทางหลวง คิดเป็นร้อยละ 30.3 ดำเนินโครงการก่อสร้างในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 98.7 ได้รับความไว้วางใจในการก่อสร้างโดยวิธียื่นซองเสนอราคา คิดเป็นร้อยละ 73.7 มีแหล่งเงินทุนระยะสั้นเป็นเงินทุนส่วนตัวเจ้าของ คิดเป็นร้อยละ 75.0 มีแหล่งเงินทุนระยะยาวเป็นเงินกู้ระยะยาวจากสถาบันการเงินในประเทศ

คิดเป็นร้อยละ 71.1 ได้รับการรับรองตามมาตรฐานคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 71.1 และมีความเกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกอาเซียนโดยมีการจ้างแรงงานจากกลุ่มประเทศสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 56.5

1.3) ข้อมูลการดำเนินกิจการขององค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีความพร้อมในการดำเนินโครงการประเภทอาคารขนาดใหญ่พิเศษและงานถนนและทางหลวงเท่ากัน คิดเป็นประเภทละร้อยละ 22.4 สำหรับวงเงินค่าก่อสร้าง พบว่าองค์กรที่ไม่จำกัดวงเงินค่าก่อสร้างและจำกัดวงเงินค่าก่อสร้าง มีเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยในกลุ่มที่จำกัดวงเงินค่าก่อสร้างนั้นมีการจำกัดวงเงินที่ 100-999 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.1 มีกำไรสุทธิน้อยกว่า 5% คิดเป็นร้อยละ 47.4 และรายรับเฉลี่ยมีอัตราเพิ่มขึ้น 0-10% คิดเป็นร้อยละ 36.8

2) ปัจจัยองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในปัจจุบัน

2.1) การวิเคราะห์สภาพปัจจัยภายในองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้าง จำแนกปัจจัยภายในองค์กรออกเป็น 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านกลยุทธ์ ปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยด้านการจัดการ ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านเทคนิค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ปัจจัยด้านกลยุทธ์ของผู้รับเหมาก่อสร้างโดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายปัจจัยย่อยพบว่าปัจจัยย่อยด้านเครือข่ายความร่วมมือมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือปัจจัยย่อยด้านนโยบายองค์กร และปัจจัยย่อยด้านกลยุทธ์การตลาดตามลำดับ

ปัจจัยด้านองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้างโดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายปัจจัยย่อยพบว่าปัจจัยย่อยด้านตัวแบบองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยย่อยด้านกฎ ระเบียบขององค์กรและปัจจัยย่อยด้านลักษณะเฉพาะขององค์กรมีค่าเฉลี่ยรองลงมาเท่ากัน

ปัจจัยด้านการจัดการของผู้รับเหมาก่อสร้างโดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายปัจจัยย่อยพบว่าปัจจัยย่อยด้านการดำเนินการภายในองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือปัจจัยย่อยด้านการส่งมอบโครงการ และปัจจัยย่อยด้านกระบวนการจัดการตามลำดับ

ปัจจัยด้านจิตวิทยาของผู้รับเหมาก่อสร้างโดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายปัจจัยย่อยพบว่าปัจจัยย่อยด้านวัฒนธรรมองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือปัจจัยย่อยด้านทรัพยากรมนุษย์และปัจจัยย่อยด้านการจูงใจตามลำดับ

ปัจจัยด้านเทคนิคของผู้รับเหมาก่อสร้างโดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายปัจจัยย่อยพบว่าปัจจัยย่อยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือปัจจัยย่อยด้านเทคโนโลยีการก่อสร้าง และปัจจัยย่อยด้านการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ตามลำดับ

สำหรับการวิเคราะห์สภาพปัจจัยภายในองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้างโดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัจจัยภายในรายด้านสามารถจัดเรียงลำดับสภาพปัจจัยภายในขององค์กรผู้รับเหมาก่อสร้าง ได้ดังนี้คือ ด้านการจัดการ ด้านองค์กร ด้านจิตวิทยา ด้านเทคนิค และด้านกลยุทธ์ โดยสภาพปัจจัยด้านการจัดการของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือปัจจัยด้านองค์กรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2.2) การวิเคราะห์สภาพปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้าง จำแนกปัจจัยภายนอกองค์กรออกเป็น 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของประเทศไทย ปัจจัยด้านข้อตกลงของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และปัจจัยด้านสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

ปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้างโดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายปัจจัยย่อยพบว่าปัจจัยย่อยด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือข้อตกลงของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองตามลำดับ

3) ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้รับเหมาก่อสร้าง

3.1) ระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้รับเหมาก่อสร้าง พบว่าระดับความรู้และความเข้าใจโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยมีความรู้และความเข้าใจว่าการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้การสร้างขีดความสามารถในด้านการแข่งขันให้ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และอยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้เกี่ยวกับแหล่งวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นอย่างหลากหลายมีค่าเฉลี่ยรองลงมา และการรับรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายบริการและการลงทุนอย่างเสรีมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.2) ผลที่คาดว่าจะได้รับของกิจการหลังการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ผลที่คาดว่าจะได้รับโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหากพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้รับเหมาก่อสร้างคาดว่าจะได้รับผลในเรื่องจำนวนคู่แข่งรายใหม่และความรุนแรงของการแข่งขันจากคู่แข่งรายใหม่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการขาดแคลนแรงงานฝีมือ และความสามารถในการจัดหาแหล่งเงินทุนของกิจการ ตามลำดับ

3.3) ระดับความสนใจในการดำเนินกิจการรับเหมาก่อสร้างในประเทศกลุ่มอาเซียน พบว่ามีความสนใจในการดำเนินกิจการรับเหมาก่อสร้างที่ ส.ป.ป.ลาว โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือประเทศพม่า และที่สนใจน้อยที่สุดคือประเทศบรูไนดารุสซาราม

1.3.2 การวิเคราะห์ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ปัจจัยภายในส่งผลต่อความพร้อมมากกว่าปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในระดับต่ำ

2) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกับปัจจัยย่อยภายในทั้ง 5 ปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านเทคนิคส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุดโดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ปัจจัยด้านองค์กรมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านกลยุทธ์

มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ปัจจัยด้านการจัดการมีความสัมพันธ์ระดับต่ำ และปัจจัยด้านจิตวิทยามีความสัมพันธ์น้อยที่สุดและอยู่ในระดับต่ำ

2.1) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเทคนิคที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่าโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันโดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกับปัจจัยย่อยด้านเทคนิคทั้ง 3 ปัจจัย พบว่ามีความสัมพันธ์กันทุกปัจจัยในระดับปานกลางตามลำดับดังนี้ การวิจัยและพัฒนาองค์การส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุดโดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และเทคโนโลยีการก่อสร้างมีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

2.2) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่าโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกับปัจจัยย่อยด้านองค์กรทั้ง 3 ปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านตัวแบบขององค์กรมีผลต่อความพร้อมมากที่สุดมีระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ ลักษณะเฉพาะขององค์กรมีระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ และลำดับสุดท้ายกฎระเบียบขององค์กรมีระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

2.3) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง พบว่าเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกับปัจจัยย่อยด้านกลยุทธ์ทั้ง 3 ปัจจัย พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและ กลยุทธ์การตลาดส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุดมีระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ นโยบายขององค์กรมีระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ สำหรับปัจจัยย่อยด้านเครือข่ายความร่วมมือไม่มีความสัมพันธ์กัน

2.4) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่าโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกับปัจจัยย่อยด้านจิตวิทยาทั้ง 3 ปัจจัย พบว่าการจูงใจส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุด มีระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์มีระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ และลำดับสุดท้ายวัฒนธรรมองค์กรมีระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

2.5) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่าโดยภาพรวม พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและ มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกับปัจจัยย่อยด้านการจัดการทั้ง 3 ปัจจัย พบว่า การดำเนินการภายในองค์กรส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุดมีระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ กระบวนการจัดการมีระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ สำหรับปัจจัยย่อยด้านการส่งมอบโครงการไม่มีความสัมพันธ์กัน

3) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่าโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกับปัจจัยย่อยของ

ปัจจัยภายนอก พบว่า สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ รองลงมาได้แก่ กฎ ระเบียบข้อบังคับของประเทศไทยมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

1.3.3 การประเมินความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการรองรับการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1) ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าโดยรวมความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหากพิจารณาในรายละเอียดรายด้านแล้ว พบว่าความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและด้านบริหารจัดการตามลำดับ

การวิเคราะห์ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างจำแนกตามลักษณะเฉพาะขององค์การ พบว่าความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งการจำแนกตามรูปแบบธุรกิจ จำแนกตามเงินทุนจดทะเบียนหรือขนาดขององค์การ และจำแนกตามความถนัดเฉพาะด้าน นั้นไม่แตกต่างกัน

2) การวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยมีความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย เป็นตัวแปรเกณฑ์และมีตัวแปรปัจจัยด้านกลยุทธ์ ปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยด้านการจัดการ ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านเทคนิคเป็นตัวแปรพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ จึงได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ คำนำน้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานและคะแนนดิบ รวมทั้งสร้างสมการพยากรณ์ถดถอยพหุคูณ

คำนำน้หนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของปัจจัยด้านกลยุทธ์และปัจจัยด้านเทคนิคส่งผลทางบวกต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย มีค่าเท่ากับ 0.442 และ 0.480 ตามลำดับ ส่วนค่าน้หนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.268 และ 0.320 ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านเทคนิคส่งผลทางบวกต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยสูงสุด และปัจจัยด้านกลยุทธ์ส่งผลทางบวกต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยต่ำสุด

สำหรับค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย กับปัจจัยด้านกลยุทธ์และปัจจัยด้านเทคนิค มีค่าเท่ากับ 0.362 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้งสอง สามารถพยากรณ์ความเครียดในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 5 และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ 0.891

สมการพยากรณ์ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย โดยใช้คะแนนดิบ สามารถเขียนได้ดังนี้

$$\text{ความพร้อมของผู้รับเหมาฯ} = -1.235 + 0.442 \text{ ปัจจัยด้านกลยุทธ์} + 0.480 \text{ ปัจจัยด้านเทคนิค}$$

และสามารถพยากรณ์ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย โดยใช้คะแนนมาตรฐาน สามารถเขียนได้ดังนี้

$$\text{ความพร้อมของผู้รับเหมาฯ} = 0.442 \text{ ปัจจัยด้านกลยุทธ์} + 0.480 \text{ ปัจจัยด้านเทคนิค}$$

จากสมการพยากรณ์ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้
ปัจจัยด้านกลยุทธ์ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยมีค่าเท่ากับ 0.442 หมายความว่าถ้าปัจจัยด้านกลยุทธ์เพิ่มขึ้น 1 เท่า จะทำให้ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.442 เท่า โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระอื่นๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคนิค มีค่าคงที่

ปัจจัยด้านเทคนิคส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยมีค่าเท่ากับ 0.480 หมายความว่าถ้าปัจจัยด้านเทคนิคเพิ่มขึ้น 1 เท่า จะทำให้ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.480 เท่า โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระอื่นๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านกลยุทธ์ มีค่าคงที่

3) การวิเคราะห์ SWOT ของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการแข่งขันกับตลาดอาเซียน

จากข้อมูลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดที่ได้จากการวิเคราะห์ตนเองของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยที่ได้รับจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ร่วมกับผลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์กลุ่ม สรุปเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด ของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจได้ดังตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย

จุดแข็ง (Strength :S)	จุดอ่อน (Weakness: W)
<p>ด้านบุคลากร (Human Resources: HR)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงาน 2. บุคลากรมีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญในการทำงาน และทำงานเป็นทีม 3. มีศักยภาพในการรับงานโครงการขนาดใหญ่ 	<p>ด้านบุคลากร (Human Resources: HR)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บุคลากรขาดทักษะในการสื่อสาร 2. ขาดทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น 3. การขาดบุคลากรและแรงงานฝีมือที่มีความชำนาญ ความสามารถเฉพาะทางระดับช่างเทคนิค 4. ค่าตอบแทนบุคลากรและแรงงานต่างชาติถูกกว่า ทำให้เกิดการไหลของแรงงานเข้าประเทศ
<p>ด้านงบประมาณ (Budget: BG)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีสภาพคล่องในการบริหารด้านการเงิน 	<p>ด้านงบประมาณ (Budget: BG)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดสภาพคล่องทางการเงินภายในและขาดเงินทุนหมุนเวียน 2. ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน
<p>ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี (Material and Technology: MT)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีการก่อสร้างขั้นสูง 2. มีความพร้อมด้านวัสดุก่อสร้างและมีอุตสาหกรรมสนับสนุนจากกลุ่มบริษัทในเครือ 	<p>ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี (Material and Technology: MT)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ธุรกิจใช้เทคโนโลยีต่างประเทศมาก 2. การถ่ายโอนเทคโนโลยีน้อย 3. ขาดการวิจัยและพัฒนา 4. ขาดแหล่งข้อมูลที่ใช้อ้างอิง

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

จุดแข็ง (Strength :S)	จุดอ่อน (Weakness: W)
<p>ด้านการบริหารจัดการ (Administrative Management: AM)</p> <ol style="list-style-type: none"> รับทำงานเฉพาะในประเทศที่มีความชำนาญ มีศักยภาพเพียงพอที่จะเข้าร่วมประมูลงานสามารถทำงานก่อสร้างในตลาดต่างประเทศได้ โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งกำลังพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น งานทางด่วน รถไฟฟ้าใต้ดิน บริษัทมีผลงานที่ดีมีคุณภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของลูกค้า มีการเตรียมตัวที่ดี มีการสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอกเพื่อสร้างพันธมิตรทางการค้า มีวัฒนธรรมองค์กรที่แข็งแกร่ง พนักงานมีทัศนคติที่สอดคล้องกับนโยบายการแข่งขัน การมีความต่อเนื่องของงาน จากการที่มีสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าของโครงการ 	<p>ด้านการบริหารจัดการ (Administrative Management: AM)</p> <ol style="list-style-type: none"> ขาดข้อมูลโครงการ ไม่ได้รับข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างจากหน่วยงานภาครัฐ ขาดความชำนาญในการทำงานในต่างประเทศ การเข้ารับงานส่วนราชการที่ไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ ต้องอาศัยราคากลาง และ ดัชนีราคาสินค้าจากกระทรวงพาณิชย์ การจัดจ้างล่าช้า ขั้นตอนการทำงานเยอะไป ทำให้การรับงานราชการเสี่ยงต่อการขาดทุน หากพบปัญหาที่ไม่คาดคิดมาก่อน
โอกาส (Opportunity: O)	ข้อจำกัด (Threat: T)
<p>ด้านบุคลากร (Human Resources: HR)</p> <ol style="list-style-type: none"> นโยบายของภาครัฐในการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้าง มีอุปสงค์คือโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่หลายโครงการ โดยเฉพาะโครงการทางด้านสาธารณูปโภค 	<p>ด้านบุคลากร (Human Resources: HR)</p> <ol style="list-style-type: none"> ขาดทรัพยากรบุคคลในระดับแรงงานและช่างเทคนิค ไม่สามารถคัดเลือกแรงงานฝีมือกำหนดได้ โครงการที่มีขนาดใหญ่และใช้เทคโนโลยีสูงมีจำนวนมาก ผู้ประกอบการขาดผู้นำชี้แนวทาง
<p>ด้านงบประมาณ (Budget: BG)</p> <ol style="list-style-type: none"> การร่วมทุนกับต่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียน 	<p>ด้านงบประมาณ (Budget: BG)</p> <ol style="list-style-type: none"> มีคู่แข่งจากต่างประเทศมากขึ้น เกิดการแข่งขันกับบริษัทต่างชาติที่มีความได้เปรียบด้านต้นทุนที่ต่ำกว่า เพราะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลของตน ปัญหาด้านต้นทุนที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ราคาน้ำมัน ต้นทุนวัสดุ ระบบการธนาคารที่บางประเทศยังไม่พร้อม และสถาบันการเงินมีความเข้มงวดกับกิจการก่อสร้าง ขาดกองทุนที่จะสนับสนุนให้ออกไปทำงานต่างประเทศ ขาดองค์กรภาครัฐที่จะคอยสนับสนุนการรับงานต่างประเทศ

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

โอกาส (Opportunity: O)	ข้อจำกัด (Threat: T)
<p>ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี (Material and Technology: MT)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการพัฒนาอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมก่อสร้าง 2. มีโอกาสเลือกใช้วัสดุก่อสร้างจากแหล่งที่มีราคาถูก ทำให้สามารถลดต้นทุนการก่อสร้างได้ 	<p>ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี (Material and Technology: MT)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดเกณฑ์มาตรฐานในการวัดการทำงาน 2. การแข่งขันที่ใช้เทคโนโลยีสูงกว่า 3. การบังคับใช้มาตรฐานคุณภาพที่สูงขึ้นจากประเทศที่เจริญแล้ว
<p>ด้านการบริหารจัดการ (Administrative Management: AM)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเปิดตลาด AEC สร้างโอกาสในการแข่งขันมากขึ้นทั้งด้านตลาดใหม่และต้นทุนสินค้า 2. มีงานก่อสร้างเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประเทศเพื่อนบ้านกำลังพัฒนาโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานขนาดใหญ่ ทำให้มีอุปสงค์เพิ่มขึ้น 3. มีโอกาสรับงานก่อสร้างในต่างประเทศหรือในกลุ่มประเทศอาเซียนที่มีโอกาสสร้างกำไรสูง ทำให้เกิดการขยายตลาด 	<p>ด้านการบริหารจัดการ (Administrative Management: AM)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนที่ชัดเจน ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการแข่งขันระดับสากล 2. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อบังคับท้องถิ่น 3. ขาดความคล่องตัวในการทำงาน เนื่องจากมีหน่วยงานของรัฐเกี่ยวข้องมาก 4. ความไม่พร้อมทางการแข่งขันในระดับนานาชาติ 5. กรณีรับเหมางานต่างประเทศ อาจมีในเรื่องของ ข้อห้าม กฎและระเบียบทางด้านกฎหมายและภาษีอากร ระบบกฎหมายต่างประเทศ 6. ปัญหาภายในของประเทศในกลุ่มอาเซียน ทำให้การเข้าทำงานหรือเข้าไปลงทุนได้ยาก

1.3.4 การวิเคราะห์กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกิดจากการเปิดเสรีทางการค้าและการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับเหมาก่อสร้างไทย ผลการวิเคราะห์เอกสาร สรุปได้ดังนี้

กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและมาตรการต่างๆ ของภาครัฐจัดเป็นอุปสรรคทางเทคนิคอย่างหนึ่งที่มีผลกระทบต่อเสรีทางการค้าและการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาลักษณะและรายละเอียดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการพิจารณาให้รอบด้านถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายควรร่วมกันพิจารณากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเพื่อปรับปรุงและแก้ไขให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งควรต้องพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมในเรื่องใดอีกด้วย

กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการด้านรับเหมาก่อสร้างของประเทศไทยจำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้าง กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ และกฎหมายเกี่ยวกับพิธีการทางศุลกากร โดยกฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้าง ประกอบด้วย พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการประกอบอาชีพงานก่อสร้าง พ.ศ.

2522 กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและการทำงานของคนต่างด้าว ประกอบด้วย พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 และ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.2542 และกฎหมายเกี่ยวกับพิธีการทางศุลกากร

ประเด็นที่ควรพิจารณาในรายละเอียดของกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันก็คือการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันที่มีต่อคนในชาติและคนต่างชาตินั้นมีความแตกต่างกัน และเมื่อมีเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายใต้ข้อตกลงที่ไม่มีพรมแดนทางการค้าแล้วนั้น ควรจะมีการบัญญัติกฎหมายหรือมาตรการในการบังคับใช้ระหว่างบุคคลทั้งสองกลุ่ม ทั้งนี้ควรคำนึงถึงศักยภาพของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยให้สามารถแข่งขันในตลาดอาเซียนได้อย่างไม่เสียเปรียบ

1.3.5 การนำเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมและจัดการความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เนื่องจากมีความแตกต่างในเรื่องขนาดขององค์การผู้รับเหมาก่อสร้างค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาตามขนาดทุนจดทะเบียน จึงควรแยกพิจารณาความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างตามขนาดของธุรกิจหรือขนาดของผู้ประกอบการ เช่น ความพร้อมของกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันมีผู้รับเหมาก่อสร้างบางกลุ่ม โดยเฉพาะบริษัทก่อสร้างขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมสามารถออกไปรับงานก่อสร้างในกลุ่มประเทศอาเซียนแล้ว เช่น ส.ป.ป.ลาว ประเทศกัมพูชา และประเทศเวียดนาม เป็นต้น

ในส่วนการเตรียมความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างควรพิจารณาใน 2 ประเด็น คือ ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างต่อการตั้งรับกรณีเมื่อเปิดเสรีทางการค้าบริการแล้วจะมีคู่แข่งจากกลุ่มประเทศอาเซียนเข้ามาแข่งขันในตลาดก่อสร้างภายในประเทศไทย และความพร้อมผู้รับเหมาก่อสร้างต่อกรณีที่จะออกไปแข่งขันกับผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างในตลาดอาเซียน ทั้งนี้กลยุทธ์ของผู้รับเหมาทั้งสองกลุ่มดังกล่าวนั้นก็แตกต่างกันด้วย

สำหรับสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการศึกษาเรื่องความพร้อมของผู้รับเหมานั้น ควรจะมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ได้รับเพื่อจะเป็นการเตือนให้ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างได้ตระหนักถึงสถานการณ์และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการก่อสร้างและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบงานทางด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และ มาตรการต่าง ๆ นั้น ควรมีการนำกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันมาทบทวนเพื่อให้สามารถบังคับใช้ได้ทั้งคนในชาติและคนต่างชาติเมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้า

2. อภิปรายผล

2.1 สภาพและปัจจัยภายในองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัจจัยองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในปัจจุบัน มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1.1 สภาพของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในปัจจุบัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าองค์กรผู้รับเหมาก่อสร้างไทยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้รับเหมาที่เปิดดำเนินกิจการในช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังเจริญเติบโต ระหว่างปีพ.ศ. 2531-2540 และสามารถพัฒนาอุปสรรควิกฤตเศรษฐกิจมาได้ แสดงให้เห็นว่าผู้รับเหมาก่อสร้างกลุ่มที่สามารถรับงานก่อสร้างในปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพทางการแข่งขัน และมีความเป็นสากลในระดับหนึ่ง เนื่องจากส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามระบบคุณภาพสากล กลุ่มผู้รับเหมาก่อสร้างเหล่านี้มีความพร้อมและความเชี่ยวชาญในงานโครงการประเภทอาคารขนาดใหญ่พิเศษ งานถนนและทางหลวง จึงนับเป็นโอกาสดีที่จะสนับสนุนให้ได้รับงานโครงการก่อสร้างในกลุ่มประเทศอาเซียน เพราะจากข้อมูลการศึกษาในเรื่องความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียนพบว่ามีการโครงการความร่วมมือหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือทางด้านขนส่งที่มีแผนดำเนินโครงการโครงการข่ายทางหลวงอาเซียน ซึ่งมีทางหลวงครอบคลุม 23 สายทั่วทั้งภูมิภาคอาเซียน หลายประเทศมีแผนการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของตน รวมทั้งหากพิจารณาถึงตลาดการก่อสร้างภายในประเทศจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่าธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จะมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องและกลับสู่สภาวะปกติใกล้เคียงกับช่วงก่อนการเกิดอุทกภัยในปี พ.ศ. 2554 จึงนับว่าอุปสงค์ด้านโครงการก่อสร้างทั้งในประเทศและของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียนยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 สภาพปัจจัยองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในปัจจุบัน

ปัจจัยภายในองค์กรที่สำคัญในการดำเนินกิจการรับเหมาก่อสร้างของผู้รับเหมาไทยนั้นพบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านองค์กร ด้านการจัดการ ด้านจิตวิทยา และด้านเทคนิค ต่างก็มีความสำคัญต่อการดำเนินกิจการในระดับมากทั้งสิ้น ทั้งนี้ปัจจัยทางด้านการจัดการมีผลต่อการดำเนินกิจการมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านองค์กร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการภายในองค์กรที่ดีมีระบบ มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีกระบวนการจัดการงานทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบมีมาตรฐาน มีผลผลิตภาพขององค์กรที่ดี และมีผลงานก่อสร้างที่มีคุณภาพส่งมอบโครงการได้ตรงเวลาตามแผนนั้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้รับเหมาก่อสร้างสามารถแข่งขันได้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การประเมินความพร้อมของอุตสาหกรรมก่อสร้างสำหรับการค้าบริการของโลก: ประสบการณ์ของประเทศอินโดนีเซีย (Suraji, A., Parikesit, D. and Mulyono, A.T., N.D.) ที่พบว่าตัวบ่งชี้ในการวัดความพร้อมระดับองค์กรของอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศอินโดนีเซียด้านระบบการจัดการนั้นมีคะแนนสูงสุด และดัชนีที่มีคะแนนรองลงมาคือการส่งมอบโครงการ

2.1.3 ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทย

ผู้รับเหมาก่อสร้างมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยมีความรู้และความเข้าใจว่าการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้การสร้างขีดความสามารถในด้านการแข่งขันให้ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นอย่างหลากหลายมีค่าเฉลี่ยรองลงมา และความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายบริการและการลงทุนอย่างเสรีมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องความพร้อมในการปรับตัวของผู้รับเหมาก่อสร้างขนาดกลางและขนาดเล็กในจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับการเตรียมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของสิทธิพงษ์ ชัยถวิล (2557) ที่พบว่าผู้รับเหมาก่อสร้างมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนระดับปานกลางเช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิเคราะห์ตนเองด้าน SWOT ของผู้รับเหมาก่อสร้าง ที่แสดงให้เห็นว่าผู้รับเหมาก่อสร้างบางส่วนยังขาดความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งขาดการตระหนักถึงผลกระทบของการเปิดเสรีอาเซียนที่มีต่อผู้ประกอบการเอง ทั้งนี้ผลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างขนาดกลางก็พบว่า การให้ข้อมูลของภาครัฐเกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการค้าบริการขาดความชัดเจนทำให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลางเช่นกัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับของกิจการหลังการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ผลที่คาดว่าจะได้รับโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และหากพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้รับเหมาก่อสร้างคาดว่าจะได้รับผลในเรื่องจำนวนคู่แข่งรายใหม่และความรุนแรงของการแข่งขันจากคู่แข่งรายใหม่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการขาดแคลนแรงงานฝีมือ และความสามารถในการจัดหาแหล่งเงินทุนของกิจการ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องความพร้อมในการปรับตัวของผู้รับเหมาก่อสร้างขนาดกลางและขนาดเล็กในจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับการเตรียมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของสิทธิพงษ์ ชัยถวิล (2557) ที่พบว่าเมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนปริมาณคู่แข่งทางธุรกิจก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

จากการสำรวจระดับความสนใจในการดำเนินกิจการรับเหมาก่อสร้างในประเทศกลุ่มอาเซียน พบว่ามีความสนใจที่จะไปการดำเนินกิจการรับเหมาก่อสร้างที่ ส.ป.ป.ลาว โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือประเทศพม่า และที่สนใจน้อยที่สุดคือประเทศบรูไนดารุสซาราม สอดคล้องกับการอภิปรายในการสัมมนาในกลุ่มที่นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการที่ผู้รับเหมาก่อสร้างมีความสนใจที่จะไปการดำเนินกิจการรับเหมาก่อสร้างที่ ส.ป.ป.ลาว นั้นอาจเนื่องจากเหตุผลทางด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างลาวกับไทย สภาพทางภูมิศาสตร์ของทั้งสองประเทศที่มีเส้นทางที่เชื่อมต่อกัน สามารถเดินทางไปมาระหว่างกันได้สะดวก รวมทั้งการเลือกใช้สินค้าและวัสดุก่อสร้างที่ผลิตจากประเทศไทยขนส่งไปยัง สปป.ลาว

2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์การที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยนั้นพบว่าปัจจัยภายในส่งผลต่อความพร้อมมากกว่าปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพร้อมมากที่สุดคือปัจจัยทางด้านเทคนิค รองลงมาได้แก่ปัจจัยด้านองค์กร

ปัจจัยด้านกลยุทธ์ ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านจิตวิทยา ตามลำดับ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยจัดเป็นความพร้อมระดับองค์กรที่ไม่ได้เกิดขึ้นเอง หากแต่ต้องอาศัยการเตรียมการ มีการวางแผน กำหนดกลยุทธ์และทิศทางการดำเนินธุรกิจ และกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความพร้อมในการแข่งขันขององค์กรของตน

เมื่อพิจารณาในระดับปัจจัยย่อยทางด้านเทคนิคที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่า การวิจัยและพัฒนาองค์กรส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีทางการก่อสร้าง ตามลำดับ

สำหรับปัจจัยย่อยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่า ปัจจัยด้านตัวแบบองค์กรมีผลต่อความพร้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะเฉพาะขององค์กร และกฎระเบียบขององค์กร ตามลำดับ

ปัจจัยย่อยด้านกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย กลยุทธ์การตลาดส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นโยบายองค์กร ส่วนปัจจัยย่อยด้านเครือข่ายความร่วมมือไม่มีความสัมพันธ์กัน

ปัจจัยย่อยด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่า การจูงใจส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ และวัฒนธรรมองค์กรตามลำดับ

ปัจจัยย่อยด้านการจัดการที่ส่งผลต่อความพร้อมตามลำดับของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่า การดำเนินการภายในองค์กรส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กระบวนการจัดการ สำหรับปัจจัยย่อยด้านการส่งมอบโครงการไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในส่วนปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่า สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองส่งผลต่อความพร้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กฎระเบียบข้อบังคับของประเทศไทย ตามลำดับ

2.3 การประเมินความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการรองรับการเปิดเสรีทางการค้าบริการและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการวิเคราะห์ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นพบว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง และหากพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่ามีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีมากที่สุดแต่ก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านบุคคล ด้านงบประมาณและด้านบริหารจัดการตามลำดับ อย่างไรก็ตามเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างนั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องขนาดของการประกอบการจึงอาจมีผลทำให้ระดับความพร้อมของผู้รับเหมาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการสัมมนากลุ่มพบว่า หากพิจารณาตามขนาดการประกอบการแล้ว บริษัทก่อสร้างขนาดใหญ่ของประเทศไทยหลายบริษัทมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วและขณะนี้ก็ได้ไปรับงานก่อสร้างอยู่ในกลุ่มประเทศอาเซียนแล้วเช่นกัน โดยเฉพาะประเทศในกลุ่ม CLMV

2.4 การนำเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สำหรับแนวทางในการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างไทยนั้นอาจจะต้องพิจารณาการเตรียมความพร้อมเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางการเพิ่มศักยภาพของ

ผู้รับเหมาก่อสร้างเพื่อรับงานในตลาดก่อสร้างของประเทศไทย และแนวทางการเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันผู้รับเหมาก่อสร้างเพื่อไปรับงานก่อสร้างในตลาดกลุ่มประเทศอาเซียน

1) **แนวทางการเพิ่มศักยภาพของผู้รับเหมาก่อสร้างเพื่อรับงานในตลาดก่อสร้างของประเทศไทย** จากการวิเคราะห์ SWOT ของบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างไทยพบว่า บริษัทก่อสร้างที่สามารถดำเนินกิจการผ่านวิกฤตเศรษฐกิจมาจนถึงปัจจุบันนี้ได้ส่วนใหญ่เป็นบริษัทได้รับการยอมรับจากลูกค้าหรือผู้รับบริการโดยมีกลุ่มลูกค้า และในระดับหรือขนาดโครงการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของตนเอง อย่างไรก็ตาม บริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กหลายบริษัทยังมีจุดอ่อน (Weakness: W) ในด้านการขาดความรู้และความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บุคลากรขาดทักษะทางภาษาอังกฤษ รวมทั้งมีข้อจำกัด (Threat: T) ในเรื่องการขาดบุคลากรระดับช่างเทคนิค และขาดความพร้อมทางด้านข้อมูล ดังนั้นแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างกลยุทธ์ในเชิงรับ ก็คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจึงควรเพิ่มในเรื่องการสนับสนุนทางด้านข้อมูล และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้รับเหมาก่อสร้างในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านภาษาอังกฤษและการเพิ่มปริมาณช่างระดับช่างเทคนิคให้มากขึ้น องค์กรวิชาชีพควรพัฒนาธุรกิจก่อสร้างให้มีคุณภาพ มีความโปร่งใส และได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เพื่อรองรับการแข่งขันในตลาดอาเซียนให้มากขึ้น

2) **แนวทางการเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันผู้รับเหมาก่อสร้างเพื่อไปรับงานก่อสร้างในตลาดกลุ่มประเทศอาเซียน** จากการวิเคราะห์ SWOT ของบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างไทยพบว่า บริษัทก่อสร้างที่สามารถออกไปรับงานก่อสร้างในต่างประเทศได้ในปัจจุบันนี้มีจำนวนไม่มากนัก โดยที่บริษัทดังกล่าวนี้มีจุดแข็ง (Strength: S) คือเป็นบริษัทที่มีศักยภาพและมีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศได้ มีบุคลากรที่มีประสบการณ์และมีความรู้ ประกอบกับการมีโอกาสด้านโอกาส (Opportunity: O) ตลาดงานก่อสร้างในกลุ่มประเทศอาเซียนยังคงมีอุปสงค์ของโครงการอีกจำนวนมาก ประเทศในกลุ่มอาเซียนยังมีความต้องการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ ดังนั้นแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างกลยุทธ์ในเชิงรุก ก็คือ ในส่วนของภาครัฐจึงควมสนับสนุนด้านการเงินและการลงทุนเพื่อให้เกิดการขยายตลาดไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนมากยิ่งขึ้น ลดปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับกฎ ระเบียบ และมาตรการด้านต่างๆ ให้ลดน้อยลง โดยการทบทวนกฎหมายที่มีความซ้ำซ้อน ล้าสมัย ไม่ชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สรุปข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานต่างๆ ได้ดังนี้คือ

3.1 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐนั้น ควรมีการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการปรับปรุงและบัญญัติข้อกำหนดและกฎหมายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

สำหรับหน่วยงานทางด้านวิชาการหรือสถาบันการศึกษา ควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อศักยภาพทั้งในระดับองค์กรผู้รับเหมาและระดับบุคลากรผู้ประกอบการวิชาชีพ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถของบุคลากรในวิชาชีพการจัดการงานก่อสร้างทุกระดับให้มีความพร้อมรองรับการแข่งขันได้ในตลาดอาเซียน

ส่วนองค์กรวิชาชีพนั้น ควรพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรผู้รับเหมาก่อสร้าง จัดทำฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพเดียวกัน และสร้างความเข้มแข็งขององค์กรวิชาชีพให้มากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) ควรแยกศึกษาถึงความพร้อมของผู้รับเหมาก่อสร้างแต่ละขนาด แต่ละประเภทของโครงการก่อสร้างให้ชัดเจน เช่น ความพร้อมของผู้รับเหมานขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในการรับงานโครงการก่อสร้างในกลุ่มประเทศอาเซียน
- 2) ควรแยกศึกษาให้เห็นชัดเจนถึงความพร้อมของผู้รับเหมาไทยในการรับงานในตลาดก่อสร้างในประเทศ และความพร้อมในการรับงานก่อสร้างในตลาดประเทศกลุ่มอาเซียน
- 3) ความศึกษาถึงศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในการรับงานก่อสร้างเมื่อเปิดเสรีทางการค้า
- 4) เมื่อเปิดเสรีทางการค้าในปี พ.ศ. 2558 แล้ว ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงความสามารถทางการแข่งขันระหว่างก่อนและหลังการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

